

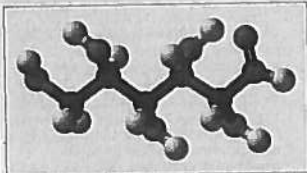

MOKSLO NAUJIENOS

JŪRŲ VĒŽLIAI BRĒŠTA PUSĖ AMŽIAUS

Pirmuosius kiaušinius logerbedų patelės padeda sulaukusios maždaug 45-erių tokių išvadų mokslininkai priėjo po kelis dešimtmečius rinktų duomenų apie vėžlius analizės, praneša BBC. Anksčiau apie po jūras ir vandenynus didžiąją gyvenimo dalį keliaujančių roplių brandos metus daug nežinoja. Buvo nurodomas gana didelis laiko intervalas – laikyta, kad logerbedo patelės surbūsta nuo 10 iki 35 metų. Prof. Graeme Hays iš Swansea universiteto paaiškino, kad toks ilgas brendimas reiškia, jog vėžlių populiacija yra kur kas mažiau lankstesnė, nei manyta anksčiau. „Kuo ilgiau gyvūnui užtrunka brendimo periodas, tuo labiau pažeidžiama yra populiacija“, – sako jis. Ypač didelį poveikį tam turi žvejyba tinklais – j juos pakliūvama pačioje jaunystėje, kai dar nespėjama pasidauginti.

SMEGENYS SABOTUOJA KOVĄ SU ANTSVORIU

Antsvorio turinčių žmonių smegenys, net ir suvokdamos, kad žmogus nėra alkanas, į maistą reaguoja taip, tarsi asmuo būtų nevalgas, rašo „ScienceNews.org“. Tai paaiškina, kodėl, kai žmonės stengiasi sureguliuoti savo svorį, jiems dažnai nepasiseka: jų pačių neurologiniai centrai nesąmoningai ekatina juos valgyti. Normalaus svorio žmonių neurologinė atplido sistema veikia tokiu principu: išvydus maistą sukyla pozityvūs jausmai – valgoma – gliukozės kiekis kraujyje pasiekia normalų lygį – žmogus pasisotina – signalą, kad žmogaus kūnui reikia papildomai kalorijų, smegenys išjungia. Tuo tarpu nutukusių žmonių atplido centras centrinėje nervų sistemoje išlieka aktyvus žiūrint į kalorinę maistą net tada, kai cukraus kiekis kraujyje yra normalus. Elissa Epel iš Kalifornijos universiteto San Franciske (JAV) paaiškina: „Gliukozė nutukusių žmonių organizmuose nebeatlieka reguliuojamojo vaidmens“, todėl tai paaiškina, kodėl žmonės negali nustoti valgyti.

GERI KLAUSYTOJAI ĮJUNGIA „KURČIAJĄ AUSĮ“

Įdėmus klausytojai linkę negirdėti pašalininių garsų, rašo „ScienceNews.org“. Tai panašu į „nematomos gorilos efektą“, kurį psichologai atskleidė prieš dešimtmetį. Tuomet eksperimentinei grupei buvo rodomas kamuolių metimo į krepšį vaizdo įrašas. Savanoriai buvo prašyti suskaičiuoti, kiek kamuolių buvo pataikyta. Po eksperimento paaiškėjo, kad daugiau nei pusė dalyvių, beskaiciuodami sėkmingus pataikymus, nepastebėjo, kad į kadrą kelis kartus pateko žmogus, dėvintis gorilos kostiumą. Po naujojo eksperimento paaiškėjo, kad tokie pat nedėmesingi galime būti ne tik žiūrėdami, bet ir klausydamiesi. 41 eksperimento savanoriui buvo išdalytos ausinės, kuriose skambėjo 4 žmonių balsai: 2 vyrų ir 2 moterų. Vienai grupei užduotis buvo išgirsti, ką kalba moterys, kitai – ką vyras. Į pokalbį iš sekundžių buvo įterptas šalutinis vyro balsas, kartojantis „sė – gorilos patinai“. Tačiau dauguma dauguma eksperimento dalyvių šio balso neišgirdo. Niekas gorilos negirdėjo iš moterų besiklausiusios grupės dalies, o iš vyrų, besiklausiusių grupės, išgirdo trečdalis. Mokslininkai spėja, kad tai todėl, jog šalutinis balsas buvo vyro balsas.

Parengė Džina Donauskaitė

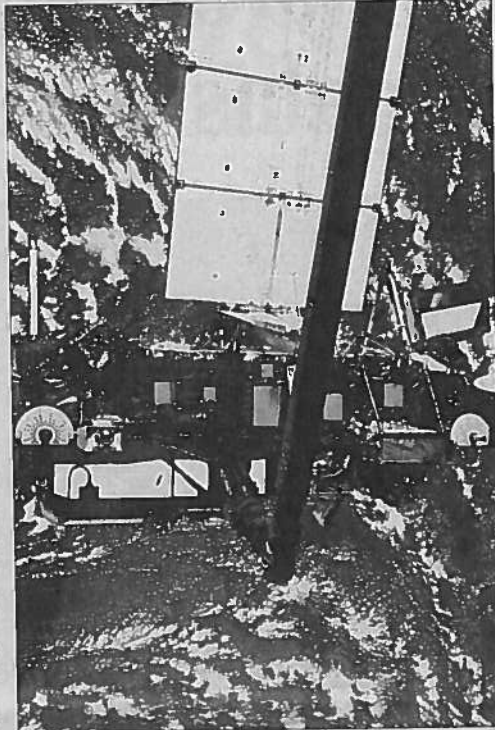
Išrinkta drąsiausia studentų idėja: iš Lietuvos – Kinijos skrydžiai į kosmosą

Išrinkta šaunliausia studentų Lietuvos ir Kinijos strateginės santykių plėtros idėja – išvystyti kosmoso partnerystę. Už pažangias mintis esė konkurso „Žvilgsnis į ateitį: Kinijos ir Lietuvos santykiai po 20 metų“ laimėtoju paskelbtas Vilniaus universiteto pirmojo kurso žurnalistikos studentas Eimantas Mikšys.

„Lietuva yra kupina mokslinio potencialo, aukštųjų technologijų, kūrybinių idėjų bei įdirbio, o Kinija – galimybių visa tai paversti realybe. Mano manymu, kosmosas gali būti viena iš stipriausių nišinių sričių, kur dvi valstybės pradėtų stiprinti abipusę partnerystę“, – pasiūlytą idėją komentuoja konkurso laimėtojas Eimantas Mikšys.

Pasak konkurso darbų vertinimo komisijos narės, Susisiekimo ministerijos atstovės Ingos Jankauskaitės, vystyti bendradarbiavimą kosmoso srityje iš pradžių atrodo neįtikėtina veikla, tačiau, atsižvelgus į Lietuvos mokslininkų veiklos pažangą, matyti, jog egzistuoja realios galimybės. „Toks jaunimas, drąsus, inovatyvus, nebijantis garsiai reikšti naujų idėjų, yra varomoji mūsų šalies jėga“, – savo įspūdžiais dalijosi vertinimo komisijos narė I. Jankauskaitė.

Geriausio darbo autoriui bus suteikta išskirtinė galimybė

tapti specialios tarpinstitucinės Kinijos ir Lietuvos santykių darbo grupės nariu ir kartu kurti Lietuvos ir Kinijos santykių strategiją.

Primename, kad esė konkurso buvo skirtas Lietuvos ir Kinijos santykių dvidešimtmečiui paminėti ir pakviesti jaunuosius Lietuvos akademinės bendruomenės narius pasidalinti savo beprotiškiausiomis idėjomis. Inicijatyvos organizatoriai – Lietuvos Kinijos forumas drauge su partneriais Užsienio reikalų ministerija ir Kinijos ambasada Lietuvoje.

Konkurse rungsi studentai iš Vilniaus universiteto, Vytauto Didžiojo, Vilniaus Gedimino technikos, Klaipėdos universiteto, Mykolo Romerio universiteto, Tarptautinės teisės ir verslo aukštosios mokyklos, Keio universiteto Tokijuje.

Specialią vertinimo komisiją sudaro Lietuvos ir Kinijos forumo pirmininkas Mindaugas Reinknis, Užsienio reikalų ministerijos atstovė Ina Marčiulionytė, Europos Sąjungos misijos Afganistane vadovas Vygaudas Ušackas, Aplinkos ministerijos atstovas Romas Jankauskas, Susisiekimo ministerijos atstovė Inga Jankauskaitė, Lietuvos pramoninių konfederacijų Užsienio ryšių departamento direktorius Aurelijus Ušackas.

Mokslų akademijos stiprina veiklas

Lietuvos mokslų akademija kartu su partneriu Lietuvių katalikų mokslo akademija 2010–2012 m. įgyvendina projektą „Lietuvos mokslų akademijos ir Lietuvių katalikų mokslo akademijos veiklos stiprinimas“, kurio tikslai – akademijų veiklos stiprinimas bei tyrėjų gebėjimų stiprinimas.

Projekto esmė – sutelkta imtis iniciatyvų, kurios keltų visuomeninės naudos ir mokslų akademijų veiklos rezonansą, prisidėtų prie mokslų, socialinės, kultūrinės ir ekonominės plėtros: tvirtinti ryšius su užsienio centrais ir akademijomis, plėsti viešosios sklaidos galimybes bei ugdyti bendruosius gebėjimus pateikti mokslo rezultatus visuomenei. Projekto veiklos pradėtos vykdyti 2010 m. balandžio mėnesį, dauguma jų jau užbaigtos.

Lietuvos mokslų akademija plėtojo savo kaip narės veiklą ir partnerystę su Visos Europos mokslų akademijų federacijoje ALLEA, Tarptautinėje mokslo taryboje ICSU, Tarptautinėje mokslų akademijų sąjungoje IAP, Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinėje taryboje EASAC. Lietuvių katalikų mokslo akademija įtvirtino ryšius su asociacija Pax Romana, „International network of Baltic Church historians“ bei Commission Internationale d'Histoire Ecclesiastique Comparée.

Vykdat projektą akademijos kvietė mokslininkus, tyrėjus ir visuomenės atstovus dalyvauti gausybėje renginių. Lietuvos mokslų akademijoje surengta tarptautinė mokslinė Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencija „Mokslas ir visuomenė“, vieša paskaita su Nobelio premijos laureatu chemijos srityje prof. R. Hubert apie baitymų grožį ir paskirtį bei 14 paskaitų ciklas su Lietuvos mokslo premijos laureatais.

Lietuvių katalikų mokslo akademija kvietė į 14 specializuotų seminarų tokiomis temomis kaip „Krikščionybė ir liaudies kultūra“, „Dorybė drąsa“, „Dorybė teisingumas“ ir kt., taip pat surengė akademinį seminarą su užsienio partneriais „Katalikų akademinis veikimas: iššūkiai ir uždaviniai“ bei tarptautinę mokslinę konferenciją „Bažnyčios istorija tarp Romos ir Vilniaus: iššūkiai krikščionybei nuo ankstyvųjų Naujųjų laikų iki šių dienų“. 2011 m. lapkričio 25–26 d. LKMA rengiama konferencija „Mokslas ir

dvasingumas“ su Pax Romana nariais Lietuvoje.

Siekiant efektyviau pristatyti akademijų veiklą visuomenei, sukurta ir išplatinta viešojo pobūdžio informacinė medžiaga – lankstinukai, DVD, bukletai, biuletiniai, apžvalgos. Atnaujintos akademijų interneto svetainės ir duomenų bazės suteikė galimybių efektyviau bendradarbiauti su esamais ir būsimais mokslininkais, socialiniais partneriais, politikais ir valstybės tarnautojais, visuomenės lyderiais bei kitais sprendimų priėmėjais, žiniasklaida, plačiąja visuomene tiek vietiniu, tiek tarptautiniu lygmeniu.

LMA ir LKMA nariai dalyvavo mokymuose, skirtuose tobulinti projektų valdymo kompetencijas, verslumo ir mokslo žinių komunikacijos kompetencijas, naudojimosi naujausiomis informacinėmis technologijomis mokslo ir tiriamojoje veikloje įgūdžius bei anglų kalbos žinias.

Projektas finansuojamas Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis. Projekto kodas VP1-3.1-ŠMM-05-K-01-008.

